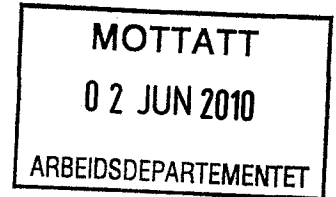

Arbeidsdepartementet

Postboks 8019 Dep.
0030 OSLO

Vår saksbehandler:
Åslaug Alsaker/
Åshild Olausen

Kopi til

Vår dato
27.05.2010

Vår referanse
2008-0015

Deres referanse
201000809-/MAT

Høringssvar fra Unio og Unio NAV til Utredning om hvordan høyere utdanning kan bidra til å dekke langsiktige kompetansebehov i arbeids- og velferdsforvaltningen

Vi viser til brev fra Arbeidsdepartementet datert 23. mars 2010 og rapporten Utredning av hvordan tilbud innenfor høyere utdanning kan bidra til å dekke langsiktige kompetansebehov i arbeids- og velferdsforvaltningen, utarbeidet av Rambøll. Unio og Unio NAV kommer med dette med et felles høringssvar.

Mandatets hovedpunkter slik Unio ser det

Mandatet som lå til grunn for utredningen fra Rambøll kan kort beskrives som følgende:

1. Beskrive/vurdere NAVs samlede behov for videreutdanning, og rekruttering av ny kompetanse.
2. Beskrive/vurdere dagens relevante utdanningstilbud for NAV i dag.
3. Vurdere utdanningssystemets sider for å møte NAVs utfordringer og fremtidige kompetansebehov.
4. Skissere framtidige modeller for samarbeid mellom NAV og utdanningssystemet.

Etter vårt syn og særlig med et fremtidig perspektiv, er punktene 1 og 4 de viktigste (hva har vi – hvor går vi). Punktene 2 og 3 beskriver og vurderer i større grad dagens tilstand.

En kompetansestrategi

Unio har i flere år gjennom sine kanaler både innad i NAV via våre tillitsvalgte og sentralt, påpekt at kompleksiteten i tjenestetilbudet ansatte i NAV skal tilby brukerne, er faglig undervurdert og underkommunisert både av politikere og ledelsen i Arbeids- og velferdsetaten.

Unio NAV har siden NAV Interim, etterlyst en overordnet kompetansestrategi som tar høyde for både kortsiktig og langsiktige behov for kompetanseutvikling. Likeledes et tett samarbeid med Høyskole og Universitet i alle fylker/regioner som kunne bistå i utvikling av faglig metodikk m.m. i omstillingsprosessen NAV skulle igjennom.

Vi konstaterer nå at Rambøllrapporten støtter Unios syn på behovet for en kompetansestrategi. Rapporten er tydelig i sin anbefaling om å utvikle en overordnet og

langsiktig kompetansehevningsstrategi i NAV som oppdateres og evalueres fortløpende og kommuniseres Universitets- og høyskolesektoren gjennom dertil egnete kanaler.

Etatens samlede behov for kompetanse

Unio vil påpeke at rapporten ikke tar høyde for etatens samlede behov for kompetanse. Informantene, blant annet ledere på NAV kontor og kompetansekordinatorer i fylkene, er ikke nødvendigvis representative for hva etaten trenger av kompetanse. Etatens ressurs- og kompetansesentrene, enheter i spesialenhetslinjen som kontaktsentrene og Direktoratet til sammen ca. 4.500 ansatte ikke er spurt. Deres behov for etter- og videreutdanning av spisskompetanse innenfor ulike fagområdene kommer ikke frem i rapporten, noe som svekker rapportens kvalitet.

Unio savner fokus på etter- og videreutdanningsbehovene for ansatte i etatens ressurs- og kompetansesentre dvs, ARK, Intro, Arbeidslivssentrene, Hjelpemiddelsentralene, Nonite, SIKTE, SYA m.fl. slik at disse på best mulig måte kan bistå NAV-kontorene i arbeidsevnevurdering av brukere med sammensatte behov og funksjonsnedsettelse/ -hemninger. Vi savner også et fokus på hva som må til av kompetanse hos NAV-ansatte for å kunne faglig samhandle internt og eksternt ut mot samarbeidspartnere innen undervisning, helse/rehabilitering m.m. for å nå målene i IA avtalen, spesielt delmål 2.

Arbeidsmiljøundersøkelsen viser at etaten har et ubrukt faglig potensial. Det vises til at ansatte blant annet ikke får brukt sin kompetanse til fulle i forbindelse med de arbeidsoppgavene de er satt til å gjøre. Unio NAV får også tilbakemeldinger på at mengdeproblematikken på NAV-kontor fører til at ansatte ikke har tid til å be om bistand fra andre enheter internt eller eksternt. Dette får konsekvenser for kvaliteten på oppfølging av brukere som står lengst unna arbeid og aktivitet. Det kan også få konsekvenser for sykemeldte som har behov for å få utredet sin arbeidsevne av ansatte med spesialistkompetanse som for eksempel audio-, synspedagoger, logoped, ergoterapeuter, fysioterapeuter, nevrologer, psykologer m.fl..

Listen over relevante grunn- og videreutdanninger ved norske opplæringsinstitusjoner, som ligger som vedlegg til rapporten, er etter vår mening mangelfull. Relevante utdanninger innen for eksempel spesialpedagogikk som audio-, synspedaog, logoped m. fl. ved Universitet i Oslo er ikke nevnt. Flerkulturelle studier og helsefremmede studier innen arbeidslivet f.eks ved Bakkenteigen i Vestfold er likeledes utelatt. Unio er særlig overrasket over at ikke helse- og sosialfaglige utdanninger som for eksempel ergoterapi, fysioterapi og vernepleie er inkludert i oversikten. Disse utdanningene arbeider med NAV-relevante emner og har hatt nært samarbeid med NAV når det gjelder både praksis og forelesere i mange år.

NAV = Faglig kompleksitet = Behov for mange typer kompetanse

NAV har en svært stor portefølje som skal forvaltes, og ingen brukere er egentlig like, selv om NAV "ønsker" å plassere/gruppere saker i en del båser. Det er derfor behov for en rekke ulike yrkesgrupper med ulik utdanningsbakgrunn til å dekke de forskjellige og sammensatte kompetansebehovene. Samtidig er det sånn at i oppfølgingen av brukere kreves det en del kompetanse som ikke alltid studier gir, men som studier hjelper til å kunne se og ta inn over seg. Slik kompetanse må tilegnes "klinisk" i møte med brukere (menneske til menneske). Vi tenker at veiledningskompetanse, oppfølgings- og kartleggingskompetanse, brukermedvirkning og samtaleteknikk, psykologi og menneskeforståelse, empati og profesjonalitet i fremtreden som ikke læres på studiested fullt ut, må læres i praksis. En overordnet kompetansestrategi må si hvordan etaten skal oppnå dette.

Samarbeid og samhandling mellom NAV og Universitets- og Høyskolesektoren.

Unio støtter et mer formalisert og styrket samarbeid mellom NAV og universitets- og høyskolesektoren. I dag oppleves samarbeidet som tilfeldig, at det skjer i liten grad eller kun

mellom noen "nøkkelpersoner". Videre mener Unio at det må stimuleres til mer forskning på NAV; på reformen, tiltakene, organisasjonsprosessen, brukermedvirkning osv. Vi støtter rapportens forslag på dette punktet.

Et bedre og styrket samarbeid om praksisstudier for studenter på relevante fag mellom NAV og utdanningssektoren vil være viktig. Det vil forhåpentligvis gjøre fremtidig yrkesvalg i NAV attraktivt. Unio vil understreke at det er utdanningsinstitusjonene som skal ha det formelle ansvaret for hele utdanningene, også for praksisstudiene. Det krever et systemisert og tett samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og praksisfeltet. Veiledning er en nøkkel til gode praksisstudier, derfor må praksisveileders rolle og kompetanse styrkes både for å oppnå målsettinger om en forskningsbasert profesjonsutøvelse og målsettinger om en kvalitativt god og forskningsbasert undervisning innenfor all norsk høyere utdanning. Skal veiledet praksis la seg realisere må det også avsettes ressurser som kompenserer for utgifter til vikarer/overtid og veiledningstid.

Det er videre behov for et tettere samarbeid mellom NAV og universitets- og høyskolesektoren når det gjelder etter- og videreutdanning. Etaten har dyktige medarbeidere og ledere som også trenger videre påfyll av formalkompetanse for å mestre endringer i tjenestetilbudet, regelverk, arbeidsmetodikk, spesialistkompetanse osv. Egne ansatte må oppmuntres til f.eks å ta mastergrad innen fagfelt som øker kvaliteten på tjenestene til brukere, hever ansattes kompetanse og etatens omdømme. I tillegg må etaten intensivere arbeidet med å rekruttere søkere med mastergrad også til NAV-kontor ved å øke bruken av for eksempel avlønning som seniorrådgiver som etatens overordnede lønnspolitikk oppfordrer til.

Unio mener departementene og Stortinget må ta ansvar for og konsekvensene av at NAV som kompetansereform koster penger. Vi forventer at de ulike tiltakene i Rambøllrapporten følges opp med nødvendige midler slik at etatens langsiktige kompetansebehov kan dekkes. Dette vil sikre NAVs brukere tjenester som holder en faglig kvalitet og som får flere i aktivitet og arbeid, noe som gir økonomiske besparelser og aller viktigst et verdig liv for våre medmennesker.

Vennlig hilsen
Unio

Ingjerd Hovdenakk
sekretariatssjef